T073 BL III (082) Cầm Nắm Bảo Vật-Nói Về 90 Pháp Ba Dật Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo-Luật Tứ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn l (Tieáp Theo) 82-CAÀM NAÉM BAÛO VAÄT4>2 A. DUYEÂN KHÔÛI Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, coù cö só ñeä töû cuûa ngoaïi ñaïo, ôû nöôùc Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi, gheù nghæ moät beân ñöôøng, boû queân moät caùi ñaõy, trong ñoù ñöïng moät ngaøn löôïng vaøng. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo cuõng ñi treân ñöôøng naøy, sau ñoù cuõng döøng nghæ beân ñöôøng, nôi choã ngöôøi cö só nghæ. Caùc Tyø- kheo thaáy chieác ñaõy ñöïng vaøng ñeå nôi ñaát, cuøng baûo nhau: Ta neân mang ñi. Neáu coù ngöôøi chuû naøo bieát, seõ traû laïi cho hoï. Noùi xong, lieàn mang ñi theo. Ngöôøi cö só queân goùi vaøng kia ñi chöøng vaøi daëm, nhôù laïi, lieàn gaáp gaùp ñi trôû lui.

4>0. Nguõ phaàn: Vaät quyù troïng, vaø nöõ saéc, ñeàu ñöôïc goïi laø baûo vaät. Taêng kyø: Baûo vaät, chæ cho Vöông Phu nhaân. 4>l. Tuùc taùn tieåu vöông . Tieåu vöông (nhieàu nhö thoùc ñöôïc raûi) cai trò moät tieåu quoác, phuï thuoäc Quaùn ñaûnh vöông. 4>2. Nguõ phaàn: Ba-daät-ñeà 69; Taêng kyø: 49; Thaäp tuïng, Caên baûn: 58. Pali, Paâc. 84.

Caùc Tyø-kheo töø xa thaáy, noùi vôùi nhau: - Ngöôøi voäi vaøng ñi ngöôïc chieàu ñoù chaéc laø ngöôøi chuû vaøng. Khi ñeán, caùc Tyø-kheo hoûi: - OÂng muoán ñi ñaâu? Ngöôøi cö só noùi: - Caùc oâng cöù ñi. Chuyeän gì phaûi hoûi vieäc cuûa toâi? Caùc Tyø-kheo noùi: - Chuùng toâi muoán oâng khoûi phaûi phieàn ñeán choã ñoù. Ngöôøi cö só ngaïc nhieân noùi: - Toâi vöøa nghæ nôi choã ñoù, boû queân tuùi vaøng, neân baây giôø trôû laïi ñeå laáy. Caùc Tyø-kheo lieàn laáy tuùi vaøng ñöa ra vaø hoûi: - Vaät naøy khoâng phaûi cuûa oâng aø? Ngöôøi cö só noùi: - Chính laø ñaõy cuûa toâi ñaây. Maø sao vaät ñöïng beân trong thieáu? Caùc Tyø-kheo noùi: - Thaät söï chuùng toâi chæ löôïm ñöôïc caùi goùi nhö vaäy maø thoâi. Ngöôøi cö só lieàn ñeán nhaø quan khieáu naïi. Khi aáy, vua Ba-tö-naëc ñích thaân ngoài gheá ñoaùn söï. Nhaø vua cho môøi caùc Tyø-kheo ñeán hoûi: - Naøy Ñaïi ñöùc! Vieäc naøy theá naøo? Theo lôøi ngöôøi kia noùi nhö vaäy coù ñuùng hay khoâng? Caùc Tyø-kheo thöa vôùi nhaø vua: - Chuùng toâi chæ löôïm ñöôïc caùi tuùi nhö vaäy thoâi chöù khoâng thaáy gì

khaùc. Ngöôøi cö só noùi: - Soá vaøng cuûa toâi chöøng aáy löôïng. Nhaø vua lieàn sai ngöôøi mang ñuû soá vaøng nhö ngöôøi cö só noùi vaø baûo ngöôøi aáy boû vaøo caùi ñaõy ñoù, nhöng caùi ñaõy laïi chöùa khoâng heát. Nhaø vua lieàn noùi vôùi ngöôøi cö só: - Nhö vaäy, ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa ngöôi, ngöôi ñi tìm nôi khaùc. Nhaø vua lieàn trò toäi vu khoáng vaø tòch bieân taøi saûn, taát caû soá vaøng ñeàu nhaäp vaøo kho nhaø quan. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo nghe, trong soá ñoù coù vò thieåu duïc tri tuùc, soáng haïnh ñaàu ñaø, öa hoïc giôùi, bieát taøm quyù, hieàm traùch caùc Tyø-kheo: - Sao töï tay caàm laáy vaøng baïc ñeå khieán cho cö só phaûi bò nhaø quan trò toäi, laïi bò tòch bieân taøi saûn, taát caû söï nghieäp ñeàu vaøo kho nhaø quan?

Caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân, ñem nhaân duyeân naøy baïch ñaày ñuû leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn vì nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, quôû traùch caùc Tyø-kheo aáy: - Vieäc caùc oâng laøm laø sai quaáy, chaúng phaûi oai nghi, chaúng phaûi phaùp Sa-moân, chaúng phaûi tònh haïnh, chaúng phaûi haïnh tuøy thuaän, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Sao caùc oâng töï tay caàm vaøng baïc, khieán cho nhaø vua trò phaït cö só, tòch bieân taøi saûn? Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch caùc Tyø-kheo roài, baûo caùc Tyø-kheo: - Nhöõng keû ngu si naøy, laø nôi troàng nhieàu gioáng höõu laäu, laø keû phaïm giôùi naøy ban ñaàu. Töø nay veà sau, Ta vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi, goàm möôøi cuù nghóa, cho ñeán caâu chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. Muoán noùi giôùi neân noùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, hoaëc vaät baùu, hoaëc caàm ñoà trang söùc quyù baùu töï tay caàm naém, hay sai ngöôøi caàm naém, Ba-daät-ñeà. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Baáy giôø trong thaønh Xaù-veä, theo phaùp thöôøng cuûa theá tuïc, ngaøy leã hoäi cuûa phuï nöõ, Tyø-xaù- khö Maãu4>> töï trang ñieåm anh laïc, ñi ngang qua tònh xaù Kyø-hoaøn. Loøng kính tin cuûa baø phaùt khôûi, baø nghó: Ta caàn gì ñeán nôi leã hoäi cuûa ngöôøi nöõ. Nay ta neân ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñeå leã baùi thaêm hoûi Ngaøi. Tyø-xaù-khö Maãu lieàn quay trôû laïi, vaøo tònh xaù Kyø-hoaøn. Baø laïi töï nghó: Ta khoâng neân mang nhöõng ñoà trang söùc baèng anh laïc naøy ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân. Nay ta neân côûi ra, sau ñoù môùi ñeán leã baùi Ngaøi. Baáy giôø, baø ñem ñeán nôi goác caây côûi y baùu vaø chuoåi anh laïc, gom

laïi thaønh moät ñoáng lôùn. Roài baø ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã döôùi chaân, vaø ñöùng qua moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân phöông tieän noùi phaùp, khai hoùa hoan hyû. Tyø-xaù-khö Maãu nghe ñöùc Nhö Lai noùi phaùp roài sanh loøng hoan hyû kính leã döôùi chaân Phaät, roài nhieãu quanh vaø caùo lui. Baáy giôø, taâm baø coøn ñeå nôi phaùp, ñi thaúng ra khoûi cöûa Kyø-hoaøn, queân ñeán laáy nhöõng ñoà trang söùc y baùu vaø chuoãi anh laïc. Veà ñeán nhaø, baø môùi nhôù, beøn nghó: Neáu ta sai ngöôøi ñeán laáy, sôï khoâng coù thì coù theå laøm nhuïc caùc Tyø-kheo. Do vaäy baø khoâng sai söù ñeán laáy. Coù moät Tyø-kheo thaáy Tyø-xaù-khö Maãu khi vaøo Kyø-hoaøn thì ñeán nôi goác caây, nhöng khi baø ra veà thì khoâng ñeán nôi choã ñoù. Vò Tyø-kheo kia lieàn ñeán choã goác caây, thaáy nhöõng ñoà trang söùc, chuoãi anh laïc, y baùu taäp trung moät choã, taâm sanh nghi, khoâng daùm laáy, beøn nghó: Ñöùc Theá

4>>. Tyø-xaù-khö Maãu . Pali: Visākā Migāramātā.

Toân cheá giôùi: Tyø-kheo naøo töï caàm naém vaät baùu, hoaëc ñoà trang söùc quyù baùu, hay baûo ngöôøi khaùc caàm naém, Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo kia ñeán baïch Phaät, Ñöùc Phaät baûo: - Töø naøy veà sau, cho pheùp trong Taêng-giaø-lam, thaáy coù vaät boû queân, ñeå khoûi maát, phaûi laáy caát. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï caàm naém kim baûo, hoaëc ñoà trang söùc quyù baùu,434 hay baûo ngöôøi caàm naém, Ba-daät-ñeà. Tröø trong taêng-giaø-lam. Theá Toân vì caùc Tyø-kheo kieát giôùi nhö vaäy. Khi aáy, coù soá ñoâng Tyø- kheo töø nöôùc

Caâu-taùt-la, treân ñöôøng ñi, gheù vaøo moät thoân khoâng coù truù xöù, hoûi thaêm: - Nôi ñaây choã naøo coù phoøng xaù troáng, coù theå taïm nghæ laïi ñeâm? Nhöõng ngöôøi ôû ñoù noùi: - Nôi ñaây coù nhaø ngöôøi thôï kim hoaøn,4>5 coù phoøng xaù troáng. Coù theå ñeán ñoù nghæ ñöôïc. Caùc Tyø-kheo ñeán nôi nhaø thôï kim hoaøn, noùi: - Chuùng toâi muoán xin nghæ nhôø moät ñeâm, coù ñöôïc khoâng? Thôï kim hoaøn traû lôøi: - Ñöôïc. Caùc Tyø-kheo vaøo nhaø traûi neäm coû an toïa, chaùnh thaân, chaùnh yù, buoäc nieäm tröôùc maët. Hoâm aáy, ngöôøi thôï kim hoaøn coù nhöõng thöù vaøng ñaõ cheá bieán, coù vaøng chöa cheá bieán, coù thöù ñoà vaøng môùi cheá bieán moät phaàn; coù ñoà baèng baïc ñaõ cheá bieán, coù thöù baïc chöa cheá bieán, coù ñoà baïc cheá bieán chöa thaønh, ñeå trong nhaø ñoù. Toái ñoù, caùc Tyø-kheo vì baûo veä nhöõng thöù ñoù neân suoát ñeâm khoâng nguû, vì sôï keû troäm ñeán laáy. Saùng ngaøy, thôï kim hoaøn ñi vaøo nhaø, hoûi thaêm caùc Tyø-kheo:

- Thöa quyù Ngaøi, ñeâm qua, nguû coù ñöôïc ngon giaác khoâng? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - Nguû khoâng ñöôïc. OÂng thôï vaøng lieàn hoûi: - Sao nguû khoâng ñöôïc? Caùc Tyø-kheo traû lôøi: - OÂng ñeå moät soá vaät quyù ôû trong nhaø. Chuùng toâi suoát ñeâm lo giöõ hoä neân khoâng nguû ñöôïc. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñem nhaân duyeân naøy baïch, Ñöùc Theá Toân baûo: - Töø nay veà sau, cho pheùp caùc Tyø-kheo, khi taïm nghæ ñeâm nôi nhaø ngöôøi khaùc, trong nhaø ñoù, neáu coù vaät quyù, ñeå khoûi maát, neân laáy caát. Töø nay neân noùi giôùi nhö vaày: Tyø-kheo naøo, töï mình caàm laáy baûo vaät, hay ñoà trang söùc baèng baûo vaät, hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm naém, Ba-daät-ñeà. Tröø trong taêng-giaø-lam, hay choã kyù tuùc. Neáu trong taêng-giaø-lam, hoaëc choã kyù tuùc, maø töï mình caàm naém baûo vaät, hay ñoà trang söùc baèng baûo vaät, hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm, neân nghó nhö vaày: “Neáu sôû höõu chuû nhaän ra, seõ nhaän laïi.” Chæ vôùi nhaân duyeân nhö vaäy chöù khoâng gì khaùc. B. GIÔÙI TÖÔÙNG Tyø-kheo: Nghóa nhö treân. Vaät vaùu: Vaøng, baïc, chaân chaâu hoã phaùch, xa cöø, maõ naõo, löu ly, boái ngoïc sanh töôïng. Trang söùc, baèng baûo vaät: Ñoàng, saét, chì, thieác, baïch laïp; duøng caùc vaät quí baùu laøm ñoà trang söùc. Neáu Tyø-kheo ôû trong Taêng-giaø-lam, hoaëc trong nhaø, ñoái vôùi nhöõng vaät baùu, ñoà trang söùc baèng vaät baùu, töï tay mình caàm hay baûo ngöôøi khaùc caàm, neân phaûi bieát töôùng traïng cuûa caùi ñaõy, neân bieát töôùng traïng cuûa maët trong, neân bieát töôùng cuûa caùch coät, neân môû ñaõy ra xem, ñeå bieát bao nhieâu caùi dính lieàn vôùi nhau, bao nhieâu caùi rôøi ra, bao nhieâu caùi vuoâng, bao nhieâu caùi troøn, bao nhieâu caùi cuõ, bao nhieâu caùi môùi. Neáu coù ngöôøi tìm hoûi thì neân hoûi hoï: Vaät cuûa ngöôi gioáng nhö caùi gì? Neáu hoï noùi ñuùng thì traû lôøi cho hoï. Neáu hoï noùi khoâng ñuùng thì neân noùi vôùi hoï: Toâi khoâng thaáy caùi vaät nhö vaäy. Neáu coù hai ngöôøi ñeàu ñeán tìm hoûi thì neân hoûi: Vaät cuûa oâng hình traïng cuûa noù nhö theá naøo? Neáu hoï noùi ñuùng thì neân traû laïi. Neáu hoï noùi khoâng ñuùng thì neân noùi vôùi hoï: Toâi khoâng thaáy vaät nhö vaäy. Neáu caû hai ngöôøi ñeàu noùi ñuùng thì ñem vaät aáy ra tröôùc maët hoï vaø noùi: Ñaây laø vaät cuûa caùc ngöôøi. Laáy ñi. Neáu Tyø-kheo ôû trong Taêng-giaø-lam hoaëc trong nhaø, ñoái vôùi vaät baùu, hay ñoà

trang söùc baèng vaät baùu töï tay mình caàm, hay baûo ngöôøi khaùc caàm, hoaëc khoâng bieát hình töôùng cuûa caùi ñaõy, hình töôùng cuûa caùi

goùi, hình töôùng caùch coät, thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu khoâng môû ra xem ñeå bieát bao nhieâu caùi dính lieàn nhau, bao nhieâu caùi khoâng dính chuøm vôùi nhau, bao nhieâu caùi vuoâng, bao nhieâu caùi troøn, bao nhieâu caùi môùi, bao nhieâu caùi cuõ, thì taát caû ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà. Thöùc-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Ñoät- kieát-la. Ñoù goïi laø phaïm. Söï khoâng phaïm: Neáu ñeán trong Taêng-giaø-lam, hoaëc choã nghæ ñeâm, ñoái vôùi vaät baùu, ñoà trang söùc baèng vaät baùu, töï tay mình caàm, hay baûo ngöôøi khaùc caàm; bieát töôùng cuûa caùi ñaõy, töôùng cuûa maët trong, töôùng cuûa caùch coät, môû goùi ra xem, bieát bao nhieâu caùi dính lieàn vôùi nhau bao nhieâu caùi chöa dính lieàn vôùi nhau, bao nhieâu caùi vuoâng, bao nhieâu caùi troøn, bao nhieâu caùi môùi, bao nhieâu caùi cuõ. Neáu hai ngöôøi ñeàu ñeán hoûi, thì neân hoûi: Vaät cuûa ngöôøi tình traïng theá naøo? Hoï noùi ñuùng traû laïi. Neáu hoï noùi khoâng ñuùng, noùi vôùi hoï: Toâi khoâng thaáy vaät nhö vaäy. Neáu hai ngöôøi ñeàu noùi ñuùng, ñem vaät aáy ra tröôùc hoï, noùi: Vaät cuûa caùc ngöôøi ñoù. Laáy ñi. Neáu ñoù laø caùc phaåm vaät trang nghieâm cuùng döôøng thaùp, chuøa, ñeå giöõ laâu beàn, neân thu caát. Thaûy ñeàu khoâng phaïm. Ngöôøi khoâng phaïm: Phaïm laàn ñaàu tieân khi chöa cheá giôùi, si cuoàng, loaïn taâm, thoáng naõo, böùc baùch4>6.

4>4. Thaäp tuïng: hoaëc baûo, hoaëc tôï baûo. Giaûi thích, baûo: Tieàn, vaøng baïc...; tôï baûo: Ñoàng, thieác, baïch laïp, chì,... Pali: ratana vā ratanasamma, baûo vaät hay vaät töông ñoàng baûo vaät. 4>5. Nguyeân Haùn: Xaûo sö .

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.